

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Financiën

Nummer

Kenmerk
142273

Raad d.d.
3-11-2021

Paragraaf begroting
N.v.t.

Portefeuillehouder
M.A. Mulder

Steller
D.F. van Hal

Datum
12 oktober 2021

Onderwerp
Begroting 2022

Geadviseerd besluit

Vaststellen van de Begroting 2022. Daarbij vragen wij u om:

1. Vaststelling van de in 2022 te realiseren beleidsvoornemens inclusief de daarbij behorende baten en lasten.

Toelichting op beslispunten

Wij bieden u de Begroting 2022 aan. In deze begroting zijn onze voornemens opgenomen voor het komende begrotingsjaar. Deze voornemens zijn tot stand gekomen op basis van de Perspectiefbrief 2021-2025 en de uitkomsten van de Najaarsnota 2021. Wij stellen u voor deze begroting vast te stellen en ons daarmee de opdracht te geven binnen deze kaders de uitvoering van de genoemde beleidsvoornemens ter hand te nemen.

Beoogd effect

Door middel van het vaststellen van deze begroting maakt u gebruik van uw budgetrecht. U geeft het college aan welke activiteiten u verwacht in 2022 en welke financiële randvoorwaarden daarbij gelden.

Kader

Op grond van artikel 190 van de Gemeentewet biedt het college jaarlijks de raad een begroting aan. Door vaststelling van de begroting stelt uw raad middelen beschikbaar voor alle daarin opgenomen taken en activiteiten. De regels voor de inhoud van de begroting zijn nader vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Argumenten

Door het vaststellen van de begroting, stelt u de kaders vast voor het te voeren beleid voor het komende jaar. In de begroting is per programma aangegeven wat wij willen bereiken, wat wij daarvoor in 2022 willen gaan doen en wat dit gaat kosten. Daarnaast staan in de paragrafen de beleidslijnen geformuleerd die doorwerken in meerdere programma's. Hierdoor ontstaat een dwarsdoorsnede van de begroting.

In de financiële begroting worden de financiële achtergronden van het in de programma's voorgestelde beleid verder uitgewerkt. Door vaststelling van de begroting geeft u ons de opdracht de in de begroting opgenomen activiteiten binnen het geschetste financiële kader uit te voeren.

Perspectiefbrief (kaders)

Op basis van de Perspectiefbrief 2021-2025 heeft u kaders meegegeven aan ons college. Deze kaders zijn vervolgens leidend bij het opstellen van de begroting voor het komende jaar.

De volgende kaders zijn uitgangspunt voor de Begroting 2022:

1. We maken een sluitende begroting voor 2022 (tenzij de effecten van de Meicirculaire en duidelijkheid over de onzekerheden die zijn genoemd in deze perspectiefbrief dat echt onmogelijk maken).
2. We gaan uit van het budget dat het Rijk meegeeft voor de nieuwe taken. We accepteren de beperkingen die dat met zich meebrengt.
3. Tekorten in 2022 lossen we op door werkzaamheden waar mogelijk te prioriteren en te faseren/vertragen en door scherpe keuzes te maken in onze bedrijfsvoering.
4. We hebben niet de intentie om voorstellen voor te leggen die (structureel) ingrijpen op het bestaande voorzieningenniveau of onze belastingen verder verhogen.

Wettelijke en andere onontkoombare ontwikkelingen

In de Perspectiefbrief 2021-2025 hebben we u geïnformeerd over wettelijke en andere onontkoombare ontwikkelingen waar we geen keuze hebben en de consequenties daarvan voor onze begroting. Deze hebben we opgenomen in deze begroting.

Overige ontwikkelingen

In theorie zouden we alles "on hold" willen zetten in afwachting van de uitkomsten van de onderzoeken naar toekomstscenario's en bestuurskracht. Maar een lokale overheid heeft zich steeds te verhouden tot de samenleving en ontwikkelingen blijven doorgaan. Hierbij is ook sprake van bestuurlijke verplichtingen, bijvoorbeeld ontwikkelingen in samenwerkingsverbanden of afspraken met andere overheden.

Naast de hiervoor genoemde wettelijke ontwikkelingen, zijn daarom de volgende ontwikkelingen in de deze begroting opgenomen:

- Spoorwegonderdoorgang Wolfheze;
- Doorontwikkeling bedrijfsvoering: digitale werkplek, Informatievoorziening en -beveiliging, harmonisatie- en standaardisatie;
- Samenwerkingsverbanden: regionale samenwerking - regionale opgaven Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Onzekerheden

Zoals eerder is aangegeven in de Perspectiefbrief 2021-2025 speelt er een aantal ontwikkelingen die financiële gevolgen voor de gemeente tot gevolg heeft, maar waarbij het lastig is deze exact te becijferen. In deze begroting zijn de mogelijke gevolgen zover mogelijk in beeld gebracht, echter in veel gevallen zijn de gevolgen nog steeds niet inzichtelijk.

Onderwerp

Begroting 2022

Datum

12 oktober 2021

Kenmerk

142273

Pagina

2 van 6

En dan hangt ons nog een groot aantal onzekerheden boven het hoofd die ieder voor zich een verzwarende van de financiële druk kunnen opleveren. Denk daarbij aan onder andere: doordecentralisatie beschermd wonen, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, de Omgevingswet, bodemtaken, de herverdeling van het gemeentefonds en de noodzakelijke investering in, of herhuisvesting van het gemeentehuis.

In de paragraaf weerstandsvermogen hebben we deze risico's zoveel mogelijk in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat de onbenutte belastingcapaciteit onvoldoende is om deze risico's op te vangen. Ook onze balanspositie biedt weinig ruimte om tekorten op te vangen.

We werken aan een duurzaam toekomstperspectief van de gemeente Renkum

Gezien de opgaven binnen het lokaal bestuur, de aanhoudende kwetsbare financiële situatie en de grote onzekerheid waarmee elk toekomstperspectief op dit moment gepaard gaat, investeren we in onze bestuurscultuur en onderzoeken we samen met de Provincie welke mogelijkheden en onmogelijkheden er zijn om de gemeente Renkum toekomstbestendig te organiseren. Dit onderzoek resulteert in scenario's die voor het einde van deze raadsperiode van input kunnen dienen voor een volgende raadsperiode.

Kanttekeningen

Wij staan voor gezonde gemeentefinanciën en een duurzaam financieel evenwicht. Dit betekent een evenwichtige begroting op de korte en de lange termijn. Op dit moment staan de financiën van de gemeente echter onder druk.

Zoals gezegd worden eind dit jaar potentiële toekomstscenario's voor de gemeente Renkum opgeleverd die door de nieuwe raad vermoedelijk ergens 2e helft 2022 worden besproken. Het ligt voor de hand dat hier in een nieuw bestuursakkoord procesafspraken over worden gemaakt. Pas na bespreking in de raad is (politiek) richting bepaald wat voor gemeente we willen zijn en waar we naar toe werken.

Om die reden is bij de behandeling van de Perspectiefbrief afgesproken dat we nu geen voorstellen voorleggen die (structureel) ingrijpen op het bestaande voorzieningenniveau of onze belastingen verder verhogen.

Om zelf regie te houden op het proces rondom de toekomstscenario's en op tussenliggende besluitvorming, willen we ondertoezichtstelling door de provincie voorkomen. Daarom hebben we ons gericht op een sluitende Begroting 2022 (zonder incidentele dekkingen) en de ambitie voor een meerjarig sluitende begroting losgelaten.

Onze meerjarenbegroting laat op dit moment rode cijfers zien. Wanneer we rekening houden met de verwachte effecten uit de herverdeling van het gemeentefonds en de structurele risico's die we in beeld hebben, lopen we het risico dat we afkoersen op een tekort van € 4,3 miljoen in 2025. De onbenutte belastingcapaciteit (=OZB verhoging tot aan de artikel 12 norm) is niet voldoende om dit probleem op te lossen.

Daarnaast biedt de vrije algemene reserve weinig ruimte om incidentele begrotingstekorten op te vangen. Dit betekent dat we op basis van de toekomstscenario's ingrijpende keuzes zullen moeten maken om te komen tot een financieel stabiele situatie.

Draagvlak

Input voor de voorliggende begroting waren de Perspectiefbrief 2021-2025 en de Najaarsnota 2021.

Onderwerp

Begroting 2022

Datum

12 oktober 2021

Kenmerk

142273

Pagina

3 van 6

Aanpak/Uitvoering

In de begroting is rekening gehouden met de door de raad vastgestelde Voorjaarsnota 2021 en de uitkomsten van de Najaarsnota 2021. Het beleidsmatig kader voor de Begroting 2022 is bepaald bij de behandeling van de Perspectiefbrief 2021-2025.

Na goedkeuring van de Begroting 2022 nemen wij de uitvoering van het voorgestelde beleid en de voorgestelde projecten ter hand. Over de voortgang wordt u gerapporteerd middels de tussentijdse rapportages.

Communicatie

De goedgekeurde Begroting 2022 zal uiterlijk 15 november 2021 worden toegezonden aan onze toezichthouder, Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland.

Financiële consequenties

De begroting laat samengevat het volgende beeld zien:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota		-168	30	-21	-301
Bijstelling met resultaat	325	1.248	559	-29	-54
Invulling taakstellingen		-53			
Subtotaal	325	961	523	-116	-421
Bijstelling meerjarig neutraal (totaal van de jaren)	73	-59	-15		
Coronacrisis					
Meerjarenbegroting na najaarsnota	398	903	508	-116	-421
Geld vragende voorstellen		-629	-1.079	-994	-1.115
Dekkingsplan		110	124	139	155
Meerjarenbegroting	398	385	-446	-970	-1.381
Herverdeling algemene uitkering			-500	-1.000	-1.000
Structurele risico's weerstandsvermogen*)			-1.731	-1.850	-1.895
Meerjarenbegroting	398	385	-2.677	-3.820	-4.276
Dekking toekomstscenario's			PM	PM	PM
Onbenutte belastingcapaciteit*)			1.511	1.511	1.511
Meerjarenbegroting	398	385	-1.166	-2.309	-2.765

*) Structurele risico's kunnen in 2022 eenmalig worden opgevangen binnen de weerstandsreserve. Inzet van de onbenutte belastingcapaciteit kan bij de eerstvolgende vaststelling van de OZB tarieven.

Onderwerp

Begroting 2022

Datum

12 oktober 2021

Kenmerk

142273

Pagina

4 van 6

Voorstel aan de raad

In de begroting worden de volgende geld vragende voorstellen aan u voorgelegd:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Informatiebeveiliging		-34	-27	-37	-27
Omgevingswet		-231	-169	-59	-59
Groene metropoolregio Arnhem Nijmegen		-123	-123	-123	-123
Actualisatie IHP 2021 buiten school Doorwerth			-60		-116
Schulddienstverlening		-84	-84	-84	-84
Spoorwegonderdoorgan g Wolfheze			-150	-150	-150
Energietransitie			-249	-309	-309
Wet digitale toegankelijkheid		-17	-30	-30	-30
Wet open overheid		-110	-124	-139	-155
Wet op elektronische publicaties		-30	-5	-5	-5
Doorontwikkeling bedrijfsvoering			-58	-58	-58
Resultaat		-629	-1.079	-994	-1.115

In de begroting worden de volgende dekkingsvoorstellen aan u voorgelegd:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Wet open overheid: Meicirculaire 2021		110	124	139	155
Resultaat		110	124	139	155

In de Meicirculaire 2021 is budget beschikbaar gesteld voor de Wet open overheid. Dit budget wordt ingezet voor de uitvoering van deze wet.

Voor nadere informatie over de in de tabellen genoemde onderdelen verwijzen we u naar de Begroting 2022.

Vrije algemene reserve

In de financiële verordening is bepaald dat voor de Vrije algemene reserve een minimumniveau geldt van € 4.000.000. Op het moment dat de vrije algemene reserve onder dit minimum zakt, doet het college voorstellen om binnen een periode van maximaal 4 jaar de reserve terug te brengen op het minimumniveau.

Onderwerp

Begroting 2022

Datum

12 oktober 2021

Kenmerk

142273

Pagina

5 van 6

Op basis van de najaarsnota 2021 en de begroting 2022 is het verwachte verloop van de vrije algemene reserve als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Per 31-12	3.743	4.141	4.526	4.080	3.110
Prognose meerjarenbegroting	398	385	-446	-970	-1.381
Per 31-12 incl. saldo meerjarenbegroting	4.141	4.526	4.080	3.110	1.729

Conclusie is dat de vrije algemene reserve op dit moment toereikend is. Het saldo is echter niet voldoende om (incidenteel) begrotingstekorten op te vangen.

Juridische consequenties

Door middel van vaststelling van de begroting autoriseert uw raad ons college tot uitvoering van het beleid en de projecten binnen de in deze stukken genoemde kaders. Dit betekent dat wij conform artikel 160, eerste lid, onder e, van de Gemeentewet bevoegd zijn 'tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten en deze te verrichten'.

WMO-aspecten

De WMO-aspecten zijn in de desbetreffende programma's in de begroting toegelicht.

Gezondheid

De gezondheidsaspecten zijn in de desbetreffende programma's in de begroting toegelicht.

Duurzaamheid

De activiteiten op het gebied van duurzaamheid zijn eveneens in de desbetreffende programma's toegelicht.

Effect op vermindering regeldruk

Dit voorstel heeft geen effect op de regeldruk.

Alternatieven

Het niet (tijdig) vaststellen van een sluitende begroting zal ertoe leiden dat de provinciale toezichthouder zal besluiten de gemeente onder preventief financieel toezicht te plaatsen.

Preventief toezicht

Gemeente Renkum moet ervoor zorgen dat de (meerjaren)begroting structureel en reëel in evenwicht is. De provincie houdt toezicht op de financiën. Regulier houden zij "repressief toezicht". Repressief toezicht betekent dat de begroting direct uitgevoerd kan worden. Wanneer de begroting niet aan de wettelijke criteria voldoet (w.o. begroting 2022 niet structureel en reëel in evenwicht en/of niet aannemelijk dat u dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf (2025) van de meerjarenraming herstelt), is er sprake van "preventief toezicht". Preventief toezicht betekent dat de provincie de begroting en de daarop volgende wijzigingen eerst moeten goedkeuren voordat deze uitgevoerd kan worden.